

Kolorektal Kanserde Diyet Müdahaleleri Ve Fonksiyonel Bir Bileşen Olarak Adaçayının (*Salvia Officinalis L.*) Potansiyel Rolü Üzerine

Makale Bilgileri

Makale Geçmişi

Geliş:

28.09.2025

Kabul:

17.11.2025

Yayınlanma:

25.12.2025

Sayın Editör,

Alaybay ve İlkaç tarafından yazılan "Kolorektal Kanseri ve Beslenme: Diyet Müdahalelerine Bir Bakış" başlıklı derleme çalışmasını (Alaybay & İlkaç, 2025) ilgiyle okudum. Yazarlar, kolorektal kanserin (KRK) önlenmesinde diyet faktörünü Akdeniz diyeti, DASH diyeti ve bitki eksenli beslenme türleri kapsamında etkileyici bir derinlikle kaleme almışlardır. Diyet türlerinin KRK patofizyolojisinin moleküler mekanizmalarla bağlantısını güncel yayınlar eşliğinde değerlendirmeleri, çalışmanın önemini artırmaktadır.

Çalışmada, bitki odaklı diyetlerin KRK'de ortaya çıkardığı olumlu etkilere vurgu yapılmış olup, bu diyetlerin içerdiği biyoaktif bileşenlerin sahip olduğu potansiyel farmakolojik değer ön plana çıkarılarak konuya dair ufuk açıcı perspektif sunulmuştur. Bu anlamda, Akdeniz diyetinin önemli bir parçası ve geleneksel tıpta yaygın bir kullanıma sahip olan adaçayı (*Salvia officinalis L.*) üzerine yapılan bazı kritik araştırmaların da bu kapsamda incelenmesinin diyet-kanser ilişkisinin anlaşılmasına katkı sunacağına inanmaktayım.

Son zamanlarda yayımlanan bazı prelinik çalışmalar, adaçayının major fenolik bileşenleri arasında sayılan karnosik asit, karnosol ve rosmarinik asitin KRK tedavisi ve KRK'den korunma sürecinde multi-mekanizmalı bir etki gösterdiğine dikkat çekmektedir. Bu önemli bileşenlerin:

Yazar:

Aydın SEVER

Hücre Sinyal Yolları Üzerinden Kontrollü Hücre Ölümünü Tetiklemesi: HT-29 ve Caco-2 gibi kolon kanseri hücre hatlarında oluşturdukları hasar neticesinde hücreleri apoptoza sürüklediği,

Anti-inflamatuar Etki: NF-κB ve COX-2 ekspresyonunun downregülasyonu ile kronik enflamasyonu azalttığı,

Oksidatif Stresin Düzenlenmesi: Nrf2 yollarının aktivasyonu ile endojen antioksidan savunma sistemlerini harekete geçirdiği,

Antianjiyojenik Potansiyel: Kanser hücrelerinin beslenmesi için kritik öneme sahip anjiyogenezi inhibe etmek yoluyla etki ederek tümör beslenmesini engellediği bildirilmektedir (Ghorbani & Esmailzadeh, 2017; Xu et al., 2025).

Bu veriler ışığında, adaçayının yalnızca bir "antioksidan kaynağı" olmanın ötesinde, KRK önlem ve tedavisinde rol oynayabilecek çoklu hedeflere yönelik regülatör bir ajan olarak görev alabileceği düşünülmektedir. Böylece, Akdeniz diyetinin KRK hastalarındaki faydalarının etki mekanizmalarını ortaya çıkarmak için, diyetin içindeki özel besin öğelerinin ve kimyasal bileşiklerin detaylı ve sistematik bir şekilde araştırılması kritik öneme sahiptir.

Doktora tez çalışmalarım, adaçayının KRK hücre hattı üzerindeki sitotoksik ve apoptotik etkilerinin moleküler düzeyde araştırılması üzerine odaklanmış olup, elde ettiğimiz bulgular bu bitkinin adjuvan terapötik potansiyelini destekler niteliktedir.

Alaybay ve İlkaç'ı, KRK ve beslenme ilişkisini literatür örnekleri ile kapsamlı ve kanıta dayalı bir formatta ele aldıkları için tebrik ederim. Ümit ediyorum ki, yapılacak klinik ve translasyonel çalışmalar, genel diyet örüntüleri ile, adaçayı gibi spesifik bitkilerin KRK yönetiminde ve tedavisindeki rolünü daha da netleştirecektir.

Saygılarımla,

Etik Onay: Bu çalışma için etik kurul onayına gerek yoktur.

Çıkar Çatışması: Yazar, bu mektup ile ilgili herhangi bir çıkar çatışması bulunmadığını beyan eder.

Finansal Destek: Bu çalışmada herhangi bir maddi destek sağlayan kurum ya da kişi bulunmamaktadır.

Yazar Katkısı: Mektubun tüm aşamaları tek yazar tarafından gerçekleştirilmiştir.

KAYNAKLAR

1. Alaybay, B., & İlkaç, H. Y. (2025). Kolorektal kanser ve beslenme: Diyet müdahalelerine bir bakış. *Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 1(1), 12–22.
2. Ghorbani, A., & Esmaeilizadeh, M. (2017). Pharmacological properties of *Salvia officinalis* and its components. *Journal of Traditional and Complementary Medicine*, 7(4), 433–440.
3. Xu, Y.-Y., Chen, W.-J., Cai, Y.-J., Lin, F., & He, Z.-P. (2025). Rosmarinic acid as a chemosensitizer in colorectal cancer: Targeting nuclear factor-kappa B pathway to overcome chemoresistance. *World Journal of Clinical Oncology*, 16(8), 108279.